

Załącznik
do uchwały Nr XXXVI/301/22
Rady Gminy w Książkach
z dnia 31 marca 2022 roku

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII NA 2022 ROK**

Książki, marzec 2022

Spis treści

I.	Postanowienia ogólne	3
II.	Diagnoza i analiza problemu.....	3
III.	Cele programu	14
IV.	Zadania programu z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi.....	14
V.	Zadania programu z zakresu przeciwdziałania narkomanii	16
VI.	Realizatorzy i partnerzy programu.....	17
VII.	Wskaźniki osiągnięcia celu	17
VIII.	Finansowanie Programu	18
IX.	Zasady wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	18
X.	Postanowienia końcowe.....	18
	Załącznik nr 1 do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022	20

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii ma na celu diagnozowanie stanu problemów alkoholowych i skali zagrożenia narkomanią występujących na terenie gminy i związanych z tym zagrożeń, a także przedstawienie istniejącej bazy zasobów i możliwości podjęcia działań zmierzających do zapobiegania oraz łagodzenia tych problemów i skutków. Niniejszy program kontynuuje realizację działań wprowadzonych w poprzednich latach.

I. Postanowienia ogólne.

1. Rada Gminy w Książkach przeciwdziałając uzależnieniu od alkoholu i narkotyków i jego skutkom przyjmuje uchwałą do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok.
2. Użyte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok określenia oznaczają:
 - 1) Ustawa – ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2021, poz. 1119 ze zm.) lub ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.);
 - 2) Program – Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 r.;
 - 3) GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Książkach;
 - 4) GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Książkach;
 - 5) Gmina - Gmina Książki.
3. Zgodnie z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Realizacja zadań, o których mowa w art. 4¹ ust. 1 ustawy jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.
4. Merytoryczną podstawą do finansowania zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii są zadania określone w ustawie oraz wykaz zadań służących realizacji celu operacyjnego 2: profilaktyka uzależnień w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021 – 2025.

II. Diagnoza i analiza problemu.

1. Informacje ogólne

Problem alkoholowy (alkoholizm) – według WHO to „wszelki sposób picia, który wykracza poza miarę tradycyjnego i zwyczajowego spożycia albo poza ramy obyczajowego,

przyjętego w całej społeczności, picia towarzyskiego bez względu na czynniki, które do tego prowadzą”¹.

Problem narkotykowy (narkomania i dopalacze) – według ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii², narkomania to: „stałe lub okresowe używanie w celach niemedycznych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich”.

Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu.³

Problemy związane z nadużywaniem alkoholu wpływają niekorzystnie na jednostkę, ale również konsekwencje ponosi cała rodzina, otoczenie. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód, dlatego tak ważne wydają się działania profilaktyczne, w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym.

Do najważniejszych problemów alkoholowych wymienianych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należą:

- szkody występujące u osób pijących,
- szkody występujące u członków rodzin alkoholowych,
- alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy,
- naruszenie prawa i porządku publicznego,
- naruszenie prawa związane z obrotem alkoholem.

2. Analiza problemu w Gminie.

Gmina Książki sąsiaduje z gminami Dębowa Łąka, Bobrowo, Jabłonowo Pomorskie, Radzyń Chełmiński i Wąbrzeźno. Gminę podzielono na 8 sołectw: Blizno, Blizienko, Brudzawki, Książki, Osieczek, Łopatki, Szczuplinki i Zaskocz. Liczba mieszkańców ogółem w gminie: 4136 – stan na dzień 30.11.2021

Tab.1 Liczba mieszkańców na terenie gminy Książki - stan na dzień 30.11.2021,

L.p	Miejscowość	Liczba mieszkańców	
		Stali	Czasowi
1.	Łopatki	479	3
2.	Łopatki Polskie	53	1
3.	Osieczek	768	10
4.	Brudzawki	156	1
5.	Blizno	159	9
6.	Blizienko	173	5
7.	Zaskocz	308	4
8.	Szczuplinki	76	0
9.	Książki	1865	66
RAZEM		4037	99
		4136	

Źródło danych: Urząd Gminy Książki

¹ T. Pilch, Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, str. 92.

² Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2020 poz. 2050).

³ <https://www.parpa.pl/index.php/szkody-zdrowotne-i-uzaleznienie/szkody-zdrowotne>

Na terenie Gminy Książki funkcjonuje wiele jednostek organizacyjnych tj. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Książkach, Gminny Klub Dziecięcy Happy Kids, Szkoła Podstawowa i Przedszkole, Gminny Ośrodek Kultury, Gminna Biblioteka oraz Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej. Na terenie gminy działa również świetlica środowiskowa oraz punkt informacyjno – konsultacyjny.

Powiat Wąbrzeski prowadzi na terenie naszej gminy placówkę opiekuńczo – wychowawczą oraz zleca prowadzenie środowiskowego domu samopomocy.

W Gminie Książki brak jest dużych przedsiębiorstw co powoduje, że wiele osób pozostaje bez pracy. Gmina ma charakter rolniczy, a głównym zajęciem mieszkańców jest rolnictwo. Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wąbrzeźnie wynika, że na koniec października br. były zarejestrowane 164 bezrobotne osoby z gminy Książki.

Tab.2. Liczba osób bezrobotnych - stan na 31.10.2021 r.,

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych	
	ogółem	w tym kobiety
Gmina Książki	164	86

Źródło danych: wabrzesno.praca.gov.pl

Na podstawie danych statystycznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Książkach, bezrobocie jest zasadniczym powodem ubiegania się o szeroko rozumianą pomoc ogółu świadczeniobiorców. Wskazane w tabeli dane dotyczą liczby osób korzystających ze świadczeń udzielanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Tab.3. Liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej

Powód trudnej sytuacji	Liczba rodzin ogółem w 2019r.	Liczba rodzin ogółem w 2020r.	Liczba rodzin ogółem w 2021r. – I półrocze
Bezrobocie	59	47	43
Przemoc w rodzinie	1	0	0
Alkoholizm	9	8	8
Narkomania	0	0	0

Źródło danych: dane własne GOPS - sprawozdania MPIPS

Osoby dotknięte chorobą alkoholową rzadko decydują się na leczenie dobrowolne w specjalistycznych placówkach odwykowych. W związku z tym członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Książkach przeprowadzają rozmowy z osobami nadużywającymi alkoholu i kierują tych, którzy nie są w stanie sami podjąć działań zmierzających do wyjścia z nałogu do Poradni Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, bądź też do Zamkniętych Oddziałów Lecznictwa Odwykowego.

W uzasadnionych przypadkach GKRPA występuje z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie o zastosowanie leczenia.

Tab. 4 Liczba posiedzeń GKRPA i wniosków skierowanych do sądu w latach 2019-2021

Rok	Liczba posiedzeń GKRPA	Liczba wniosków skierowanych do Sądu
2019	12	3
2020	9	1

2021	11	2
------	----	---

Źródło danych: *Urząd Gminy Książki*

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest jednym z najważniejszych filarów lokalnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i do jej kompetencji należy :

- inicjowanie zadań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- opiniowanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych,
- kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

Aby w/wym. zadania mogłyby być realizowane w sposób należyty osoby wchodzące w skład GKRPA są przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Należy doskonalić warsztat pracy dlatego w ramach programu każdego roku planuje się szkolenia dla członków GKRPA oraz Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zgodnie z uchwałą nr XXVIII/239/21 Rady Gminy w Książkach z dnia 16 lipca 2021 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ograniczeń w sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Książki:

a) maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

- do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwo w ilości 50,
- powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) w ilości 23,
- powyżej 18 % zawartości alkoholu w ilości 23

b) maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:

- do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwo w ilości 16,
- powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) w ilości 16,
- powyżej 18 % zawartości alkoholu w ilości 16

c) maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:

- do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwo w ilości 34,
- powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) w ilości 7,
- powyżej 18 % zawartości alkoholu w ilości 7

Wyżej cytowaną uchwałą ustalone zostały zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży w odległości nie mniejszej niż 50 m od obiektów sakralnych, szkoły i przedszkola oraz innych placówek oświatowo – wychowawczych.

W obecnej chwili na terenie Gminy Książki jest 10 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym w 9 punktach istnieje możliwość sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5 % alkoholu.

Rozmieszczenie punktów sprzedaży napojów alkoholowych w poszczególnych sołectwach przedstawia poniższa tabela.

Tab.5 Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Książki - stan na 28.02.2022 r.,

Miejscowość	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	
	Detal	Gastronomia
Książki	5	1
Zaskocz	1	0
Łopatki	0	0
Szczuplinki	0	0
Brudzawki	0	0
Blizno	0	0
Blizienko	0	0
Osieczek	2	1
Razem :	8	2

źródło danych: Urząd Gminy Książki

Ilość zezwoleń wydanych do końca grudnia 2021 r. – 3 zezwolenia na sprzedaż alkoholu poza punktem sprzedaży, w tym:

- do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo – 1 zezwolenie
- powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 1 zezwolenie
- powyżej 18 % zawartości alkoholu – 1 zezwolenie.

W wyniku przeprowadzonej w 2021 roku kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych nie stwierdzono naruszenia prawa dotyczącego sprzedaży alkoholu nieletnim oraz przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Dzieci dorastające w rodzinie alkoholowej mają niższe poczucie wartości, dlatego jedną z możliwości form wsparcia na terenie Gminy Książki jest możliwość skierowania dzieci do Świetlicy Środowiskowej, działającej w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Dzieci uczęszczające do świetlicy kierowane są na wniosek rodziców, po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do Świetlicy Środowiskowej w Książkach w roku szkolnym 2021/2022 zostało skierowanych 7 małych dzieci. Dzieci w świetlicy mogą liczyć na pomoc i wsparcie dwóch wychowawców, codziennie od poniedziałku do piątku po dwie godziny, w dni nauki szkolnej.

Placówki oświatowe podejmują również działania profilaktyczne. W 2018 r. przeprowadzono badanie ankietowe w szkole z dziećmi (100 % ogółu), 20 nauczycielami i rodzicami (75 % ogółu) w celu weryfikacji działań wychowawczych i profilaktycznych, które eliminowałyby zagrożenia

i popularyzowałyby pożądane zachowania uczniów oraz współpracy szkoły z rodzicami. Z przeprowadzonych badań wynika, że należy m.in. na bieżąco monitorować sytuację rodzinną ucznia, organizować prelekcje dotyczące szkodliwości oraz skutków zażywania substancji psychoaktywnych, palenia papierosów i picia alkoholu, organizować spotkania indywidualne oraz grupowe z psychologiem.

Nauczyciele pracujący w szkołach uczestniczą w szkoleniach, radach pedagogicznych na temat alkoholizmu, narkomanii i przemocy, są również odpowiedzialni za realizację programu profilaktycznego. Z uwagi na powyższe ważne jest organizowanie narad i szkoleń, których celem jest wyposażenie nauczycieli w wiedzę i praktyczne umiejętności postępowania z uczniami, którzy mieli lub mają problem z alkoholem.

W związku z tym, że zdarzają się przypadki nadużywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie i wciąż istniejące zagrożenie nadużywania alkoholu przez młodzież planujemy podjąć działania zmierzające do nierozprzestrzeniania się tego zjawiska.

Konieczne jest także finansowanie lub dofinansowanie programów terapeutycznych, warsztatów i przedstawień mających charakter profilaktyczny po to, aby pogłębić wiedzę młodzieży na temat szkodliwości używek, nauczyć ludzi młodych asertywności, pomóc dzieciom dokonywać właściwych wyborów oraz nauczyć pożądanych zachowań w sytuacjach trudnych i konfliktowych.

Analizując dane z Komendy Powiatowej Policji w Wąbrzeźnie dotyczące dzieci i młodzieży wynika, że na terenie Gminy Książki do października 2021 roku zatrzymano 5 małoletnich będących pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

W naszej gminie zjawisko narkomanii jest zjawiskiem marginalnym w sensie statystyk, jednakże bardzo ważnym w aspekcie szeroko rozumianej profilaktyki, ograniczenia podaży jak również ciągłości badań i monitoringu problemu szczególnie wśród młodzieży i dzieci.

Do października 2021 r. nie zatrzymano na terenie gminy Książki żadnej osoby posiadającej przy sobie narkotyki.

Osoby zgłaszające się do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Książkach to głównie mężczyźni. Największy problem stwarzają osoby, które w wyniku uzależnienia doprowadziły do rozpadu rodziny i nie widzą już szans na normalne życie, nie chcą zerwać z nałogiem mimo widocznych szkód. Problem nadużywania alkoholu przez podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Książkach jest bardzo skomplikowany ponieważ obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, bieda, problemy wychowawcze i zdrowotne.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Wąbrzeźnie wynika, że funkcjonariusze w okresie od stycznia do października 2021 r. na terenie Gminy podejmowali 18 interwencji domowych, których powodem była awantura domowa wszczęta pod wpływem alkoholu. 4 osoby z terenu gminy w bieżącym roku (do października) zostały doprowadzone do Izby Wyrzeźwień.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach pomocy udzielanej ofiarom przemocy domowej współpracuje z GKRPA oraz Komendą Powiatową Policji w ramach procedury „Niebieska Karta”. Specjaliści różnych służb wspólnie opracowują plan pomocy i uruchamiają lokalny system wsparcia zarówno dla ofiar przemocy, jak i sprawców.

Przemoc w rodzinie na terenie gminy najczęściej powiązana jest z alkoholizmem. Bardzo trudno jest określić zakres występowania skali zjawiska przemocy, gdyż jest ono powiązane z innymi problemami społecznymi (alkoholizmem, bezrobociem, ubóstwem). Bariery do postawienia pełnej diagnozy sytuacji jest niska świadomość społeczna przejawów przemocy oraz niechęć środowiska do „wtrącania się” w sprawy rodzinne innych.

Do Zespołu Interdyscyplinarnego w 2021 roku wpłynęły 4 „Niebieskie Karty“, w tym w 3 występował problem alkoholowy.

Ofiary przemocy w rodzinie mają tworzony plan pomocy podczas posiedzenia grupy roboczej. Fachową pomoc mogą otrzymać pod bezpłatnym numerem Niebieskiej Linii – organizacji, która pomaga ofiarom przemocy domowej. Działanie jest dofinansowywane w ramach programu.

Kolejnym działaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Książkach jest finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego. Punkt pełni ważną rolę w lokalnym systemie pomocy. Do zadań punktu nie należy prowadzenie psychoterapii osób uzależnionych, nie jest więc on alternatywą dla placówek leczenia uzależnień.

Punkt Konsultacyjny w Książkach czynny jest w każdy piątek w godzinach od 9.00 do 13.00. W Punkcie udziela się m.in. wsparcia osobom współuzależnionym, motywuje się osoby uzależnione do podjęcia leczenia specjalistycznego, udziela niezbędnych informacji. Działalność punktu otwiera szerokie możliwości skutecznego wspomaganie GKRPA w działalności na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2022 roku planuje się dalsze prowadzenie Punktu Konsultacyjnego przez Wąbrzeskie Centrum Profilaktyki Terapii i Integracji Społecznej w Wąbrzeźnie. Wieloletnie funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego i zdobyte doświadczenie w pracy z klientami wskazuje na dalszą potrzebę istnienia i rozwoju form pomocy dla wszystkich osób zgłaszających się o pomoc. Ponadto wg. potrzeb prowadzone są również konsultacje dla pracowników GOPS w sprawach dotyczących interwencji wobec osób korzystających z pomocy ośrodka, praca w GKRPA oraz w Zespole Interdyscyplinarnym.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Książkach bezpośrednio spotykają się w swojej pracy zawodowej z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi, a często także ze sprawcami i ofiarami przemocy. Pracownicy socjalni działający w rejonach mogą bowiem udzielić osobie lub rodzinie jednocześnie pomocy materialnej jak i informacji na temat gdzie podjąć leczenie, do kogo zwrócić się o pomoc prawną, psychologiczną a także instytucjonalną. Mogą także zmotywować osoby nadużywające alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego dobrowolnego.

3. Diagnoza problemu w Gminie⁴

W 2020 roku GKRPA postanowiła o przeprowadzeniu diagnozy problemów społecznych na terenie Gminy Książki. Badanie objęło 3 grupy: dorosłych mieszkańców, uczniów Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Książkach oraz sprzedawców napojów alkoholowych. Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw mieszkańców względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego oraz zjawiska przemocy. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie czterech komplementarnych badań, zrealizowanych wśród dwóch grup społecznych: dorosłych mieszkańców gminy oraz uczniów szkół zlokalizowanych w Gminie Książki⁵. Badania zostały przeprowadzone w miesiącach czerwiec – październik 2020 roku. W badaniu łącznie wzięło udział 240 osób (100 mieszkańców, 131 uczniów szkoły oraz 9 sprzedawców alkoholu). Kwestionariusz ankiety składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru.

Problem alkoholowy oraz nikotynowy - grupa badana to dorośli mieszkańcy.

Z badań wynika, iż 5% respondentów przyznało, że spożywa alkohol codziennie, 17% pije kilka razy w tygodniu. Kilka razy w miesiącu alkohol spożywa 27% osób, również 32% kilka razy w roku. Należy

⁴ Diagnoza problemów społecznych Gminy Książki, sporządzona przez Krajowy Ośrodek Kształcenia Administracji w roku 2020.

zwrócić uwagę, iż 19% osób przyznało, że nie pije w ogóle alkoholu. Ukazuje to, iż problem alkoholowy w gminie jest dość powszechny lecz umiarkowany.

Ankietowani, którzy przyznali, iż spożywają alkohol, najczęściej sięgają po: piwo (44,44%), wino (39,51%), wódkę (25,93%), nalewki (7,41%), likiery (6,17%), alkohol własnej roboty (2,47%), czy też alkohol spoza legalnego źródła (1,23%). Dodatkowo 2,47% mieszkańców wybrało: „inne, jakie?“, lecz nie podali przykładów.

Dorośli mieszkańcy gminy najczęściej spożywają alkohol w domu (60,49%), u znajomych (41,98%), w pubie/restauracji/kawiarni (12,35%), na świeżym powietrzu (8,64%), pod sklepem (2,47%) oraz w pracy (1,23%). Co więcej, 6,17% respondentów przyznało, iż czasami wykonuje swoje obowiązki zawodowe pod wpływem alkoholu, 9,88% wykonuje je rzadko a 2,47% często. 81,48% ankietowanych nigdy nie wykonywało swoich obowiązków zawodowych pod wpływem alkoholu.

Problem jazdy pod wpływem alkoholu to kolejna analizowana kwestia. 12,35% ankietowanych przyznało, iż raz zdarzyło im się kierować pojazdem po spożyciu alkoholu, a 2,47% przytrafia się to sporadycznie. Pozostałe 85,19% osób ankietowanych stwierdziło, że nigdy nie byli w sytuacji prowadzenia samochodu pod wpływem alkoholu.

Dobrą wiadomością jest fakt, iż 88% mieszkańców wie, że picie alkoholu przez kobiety w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka. Z tą opinią nie zgadza się 5% osób. 7% ankietowanych nie potrafi udzielić odpowiedzi na to pytanie. Jest to niepokojący fakt, który prowadzi do wniosków dotyczących braku wiedzy wśród mieszkańców dotyczącej spożywania i szkodliwości alkoholu.

W dużej części przypadków, niestety nierozłącznym dodatkiem dla osób, które spożywają alkohol są papierosy. W Gminie Książki, aż 69% stwierdziło, że nigdy nie paliło – jest to bardzo zadowalający wynik, natomiast 22% robi to codziennie. Poszczególne osoby palą kilka razy w miesiącu (2%) lub kilka razy w tygodniu (3%) oraz kilka razy w roku pali 4% osób.

Najczęściej osoby te palą dla przyjemności (38,71%), w stresie (35,48%), przy alkoholu (29,03%), dla towarzystwa (25,81%), oraz dla zabicia czasu (16,13%). Natomiast pozostałe 3,23% mieszkańców w odpowiedzi „inne, jakie?“, nie podali konkretnego powodu.

Problem narkotykowy - grupa badana to dorośli mieszkańcy.

Celem tego działu było oszacowanie skali zjawiska zażywania substancji psychoaktywnych w Gminie Książki oraz sprawdzenie stanu wiedzy dorosłej społeczności dotyczącej powyższego problemu. Jak wynika z zebranych danych, 92% osób nie zażywa żadnych środków psychoaktywnych, a 5% zażywało jednokrotnie.

Dodatkowo, osoby, które zażywały środki psychoaktywne najczęściej stosowały marihuanę (75%), oraz po 12,50% : amfetamina, ekstazy, sterydy, leki, a także dopalacze.

Mieszkańców zapytano również z jakich powodów sięgnęli po substancje psychoaktywne. Poniżej możemy zaobserwować odpowiedzi osób ankietowanych. 50% osób odpowiedziało, że pod wpływem znajomych, następnie 37,50% respondentów zaznaczyło odpowiedź, że z ciekawości. Po 25% osób wymieniło kolejno: chęć lepszej zabawy bądź dla towarzystwa. Pozostałe 12,50%, by zapomnieć o problemach lub by złagodzić stres.

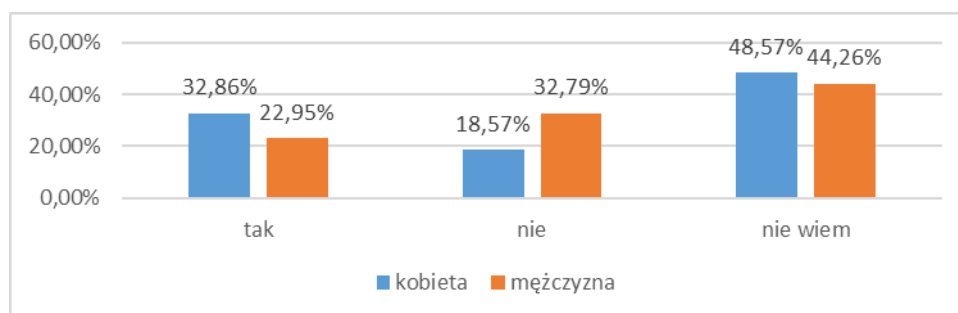
Analizując dostępność narkotyków w Gminie Książki można zauważyć, iż większość mieszkańców nie ma wiedzy na temat dostępności tych substancji w gminie (63%), natomiast 11% osób uważa, że są łatwo dostępne. Kolejno, 16% ankietowanych odpowiedziało, że w ich gminie narkotyki są trudno dostępne, zaś kolejne 11% osób twierdzi, że substancje psychoaktywne są całkowicie niedostępne.

Mieszkańcy zostali poproszeni by ustosunkować się, które według nich działania profilaktyczne przyniosą najlepsze efekty w przeciwdziałaniu uzależnień i przemocy w Gminie Książki. Ankietowani wymieniali m.in.: warsztaty profilaktyczne dla dzieci (57%), festyny i imprezy profilaktyczne (49%) oraz filmy w telewizji i Internecie (44%). Ankietowani zaznaczyli kolejno: wykłady/pogadanki (42%), akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek (31%), a także spoty radiowe (19%).

Problem alkoholowy – młodzi mieszkańcy gminy – uczniowie szkoły podstawowej

Celem było oszacowanie skali zjawiska problemu alkoholowego wśród najmłodszych mieszkańców oraz sprawdzenie wiedzy uczniów szkoły podstawowej dotyczącej problemu alkoholowego.

Na początek młodzi mieszkańcy odpowiedzieli na pytanie czy osoby w ich wieku piją alkohol. Wyniki przedstawia poniższa tabela.

Następnie uczniów zapytano, czy próbowali kiedykolwiek sięgać po alkohol. Chłopcy w 75,41% oraz dziewczęta w 87,14% przypadków, nigdy nie próbowali alkoholu. Odpowiedzi były podobne również wśród uczniów, którzy stwierdzili, że próbowali kiedykolwiek spożywać alkohol, bowiem wynik wyniósł wśród 24,59% chłopców oraz 12,86% u dziewczynek.

Uczennice, które miały już kontakt z alkoholem przyznają, iż po raz pierwszy próbowały tej substancji w wieku 8-10 lat (22,22%), następnie w wieku 11-13 lat (44,44%), 14-16 lat (22,22%) oraz z wieku 17 lat i więcej (11,11%). Chłopcy, którzy odpowiedzieli, że kiedykolwiek próbowali alkoholu rozpoczęli spożywanie alkoholu w wieku 8-10 lat (13,33%) oraz kolejno w wieku 11-13 lat (66,67%), 14-16 lat (13,13%) oraz w wieku 17 lat i więcej (6,67%).

Uczniów zapytano również, jaki rodzaj alkoholu zdarzyło im się próbować. Najpopularniejszą odpowiedzią wśród chłopców (37,93%) oraz dziewczynek (38,89%) było piwo. Chłopcy zadeklarowali również, że alkoholami, które zdarzyło im się również spróbować były kolejno: szampan (27,59%), wódka (17,24%), likier lub nalewka (6,90%). Dziewczynki również spożywały najczęściej szampana (33,33%), wino (16,67%), likiery i nalewki (11,11%). Ankietowani najczęściej deklarują, że po raz pierwszy spróbowali alkoholu między innymi pod nieobecność rodziców w domu (12,50% chłopcy, 30% dziewczynki) oraz w czasie imprezy towarzyskiej (50% chłopcy, 60% dziewczynki).

Na pytanie, w jaki sposób uczniowie otrzymali alkohol, 42,11% chłopców oraz 50% dziewczynek odpowiedziało, że zostali przez kogoś poczęstowani, oraz podkraść alkohol rodzicom (15,79% chłopców, 40% dziewczynek).

Dodatkowo uczniów, którzy mieli już kontakt z alkoholem zapytano, czy ich rodzice wiedzą o tym fakcie. Co ciekawe, 66,67% uczniów oraz 77,78% płci męskiej przyznało, że ich rodzice wiedzą

o spożywaniu przez nich alkoholu. Pozostałe 33,33% chłopców oraz 22,22% dziewczynek uważa, że ich rodzice nie są świadomi tego faktu.

Uczniom, mającym styczność z alkoholem zadano pytanie o reakcję rodziców. 50% chłopców i 42,86% dziewczynek przyznaje, że rodzice nie zareagowali pomimo tego, że wiedzieli. Dodatkowo kolejni uczniowie stwierdzili, że rodzice zdenerwowali się i wyznaczili karę (20%), przeprowadzili z nimi rozmowę (20%) oraz w odpowiedzi „inne, jakie?” własnoręcznie napisali, iż chłopcy spożywali alkohol wraz z rodzicami (10%). Natomiast dziewczynki, przyznały, że rodzice przeprowadzili z nimi rozmowę (42,86%) oraz szukali pomocy u specjalisty (14,29%).

Zdania uczniów na temat łatwości zdobycia alkoholu w ich miejscu zamieszkania są podzielone. Spośród ankietowanych, 59,02% chłopców oraz 58,57% dziewczynek nie potrafiło jednoznacznie stwierdzić, czy zdobycie alkoholu w ich najbliższym otoczeniu jest trudne, czy łatwe. Następnie 22,86% dziewczynek wybrało odpowiedź, która mówiła o tym, że alkohol jest trudny do zdobycia w danej miejscowości, tak stwierdziło również 26,23% chłopców. Następnie 18,57% dziewczynek oraz 14,75% chłopców stwierdziło, że kupno alkoholu jest łatwe w ich gminie.

Problem narkotykowy – młodzi mieszkańcy gminy – uczniowie szkoły podstawowej

Uczniów szkół zapytano, czy próbowali kiedykolwiek zażywać narkotyki. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 95,08% chłopców i 98,57% dziewczynek nigdy nie próbowało substancji psychoaktywnych.

Dziewczynki, które przyznały, że zażywały kiedykolwiek substancje psychoaktywne, najczęściej zażywały je w przedziale wiekowym od 11 do 13 roku życia (100%). Wszyscy, którzy również przyznali się do zażywania narkotyków, najczęściej zażywali narkotyki w wieku 11-13 lat (66,67%) oraz w wieku 14-16 lat (33,33%).

Młodzi mieszkańcy przyznali również od kogo, lub skąd wzięli substancje psychoaktywne. 100% dziewczynek przyznało, że dostały je od starszego brata lub siostry. Chłopcy stwierdzili, że brali narkotyki wspólnie w grupie przyjaciół (66,67%) oraz dostali narkotyki od jednego z rodziców (33,33%).

Wszystkich ankietowanych uczniów zapytano, o trudność zdobycia narkotyków i dopalaczy w ich miejscowości. Uczniowie odpowiadali bardzo podobnie. Pewien procent uczniów obu płci uważa, że pozyskanie substancji psychoaktywnych w ich najbliższym otoczeniu jest trudne (31,43% dziewczynek i 37,70% chłopców). Natomiast 6,56% uczniów oraz 7,14% uczennic twierdzi, że jest to łatwe. Pozostałe 55,74% chłopców oraz 61,43% dziewczynek nie ma zdania na ten temat. Może to świadczyć o tym, że nie są oni zainteresowani tematyką dopalaczy i narkotyków.

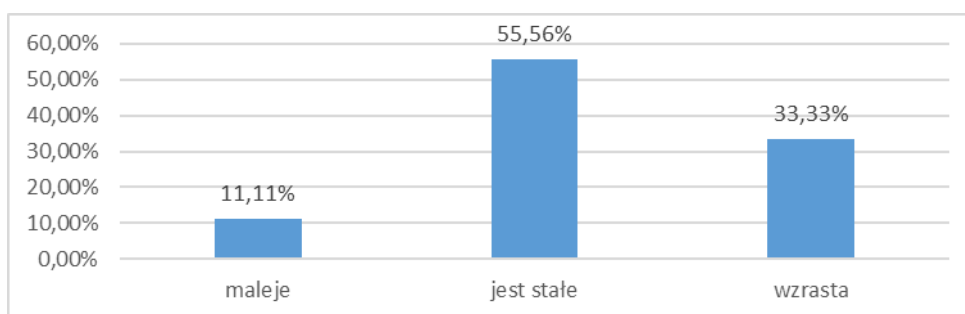
Dodatkowo, uczniowie odpowiadali w jakich miejscach w swojej gminie inne młode osoby mogą zakupić narkotyki oraz dopalacze. Największa liczba młodych mieszkańców nie zna takich miejsc (88,52% chłopców, 91,14% dziewczynek).

Uczniowie wymieniali również, z jakich powodów młodzi mieszkańcy zażywają narkotyki. Najczęściej było to: chęć zaimponowania innym (33,33% chłopców, 35,66% dziewczynek), ciekawość (22,22% chłopców, 18,88% dziewczynek) oraz presja grupy (10,10% chłopców, 13,29% dziewczynek).

Trzecia grupa badana – sprzedawcy napojów alkoholowych w gminie Książki.

W badaniu diagnozującym problemy społeczne w Gminie Książki udział wzięło łącznie 9 sprzedawców napojów alkoholowych

Zdania sprzedawców dotyczące spożycia alkoholu w Gminie Książki są podzielone, ponieważ według 33,33% ankietowanych, spożycie alkoholu na terenie gminy wzrasta, lecz 55,56% sprzedawców twierdzi, że jest ono stałe. Dla pozostałych 11,11% sprzedawców spożycie alkoholu w gminie na przestrzeni lat maleje.

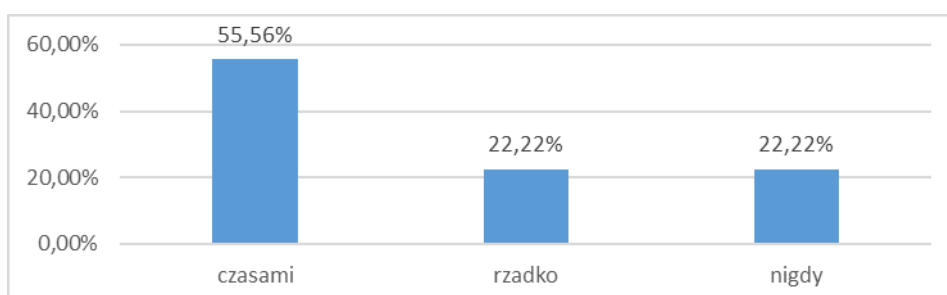
Według 77,78% sprzedawców alkohol nie jest sprzedawany osobom niepełnoletnim w Gminie Książki. Pozostałe 22,22% osób twierdzi, że alkohol sprzedawany jest rzadko.

Dodatkowo, 33,33% osobom ankietowanym zdarzyło się raz lub kilka razy, że osoba niepełnoletnia chciała zakupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie. Pozostałym 66,67% sprzedawcom nie zdarzyło się to nigdy.

Kolejno, sprzedawcy zostali zapytani czy sprzedali kiedykolwiek napój wyskokowy osobom niepełnoletnim. 100% sprzedawców zgodnie przyznało, że nigdy nie sprzedali alkoholu osobie poniżej 18 roku życia na terenie Gminy Książki.

Po 88,89% osób ankietowanych stwierdziło, że za każdym razem oraz wiele razy pytają o dowód osobisty klienta, nie mając pewności czy jest pełnoletni. 11,11% badanych nigdy tego nie robi.

Sprzedawcy oceniali również czy zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym w Gminie Książki. 22,22% ankietowanych przyznało że, rzadko zdarza się sytuacja gdzie sprzedaje się alkohol osobom nietrzeźwym, a pozostałe 22,22% twierdzi, że nie jest w ogóle sprzedawany. Natomiast 55,56% ankietowanych odpowiedziało, że alkohol jest sprzedawany czasami.

Dodatkowo 100% przyznało, że nigdy nie zdarzyło im się wzywać policji z powodu zakłócania porządku przez osoby pod wpływem alkoholu na terenie punktu sprzedaży lub w jego pobliżu.

Sprzedawcy przyznali również w 77,78%, że nigdy nie uczestniczyli w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży. Kolejne 11,11% z nich nie przypomina sobie takiego zdarzenia. Natomiast pozostałe 11,11% osób ankietowanych twierdzi, że brało udział w szkoleniach dotyczących odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.

III. Cele Programu.

Podstawą do sformułowania adekwatnego dla potrzeb środowiska lokalnego planu działania, jest poznanie jego rzeczywistych potrzeb. Na podstawie dokonanej diagnozy problemów i zasobów konieczne wydaje się sformułowanie celów programu, zadań i sposobów ich realizacji, które umożliwią skuteczniejsze rozwiązywanie problemów związanych z alkoholizmem i narkomanią na terenie Gminy.

Głównym celem programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców Gminy oraz prowadzenie działań związanych z profilaktyką uzależnień.

Cele szczegółowe programu:

1. Monitorowanie specyfiki problemów alkoholowych i narkomanii na terenie Gminy oraz potrzeb uzależnionych i ich rodzin w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu.
2. Zwiększenie świadomości wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na temat uzależnienia od alkoholu i narkotyków.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii zmierzającej do:
 - 1) Zmniejszenie ilości alkoholu wypijanego przez młodzież;
 - 2) Zmniejszenie nowych przypadków uzależnienia;
 - 3) Ograniczenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych używaniem alkoholu i narkotyków.
4. Zmniejszenie udziału osób nietrzeźwych i uzależnionych wśród przyczyn naruszenia prawa i porządku w szczególności z grup podwyższonego ryzyka.
5. Organizowanie terapii dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin.
6. Organizowanie alternatywnych miejsc twórczego spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży w szczególności z grup podwyższonego ryzyka.
7. Krzewienie trzeźwości i abstynencji oraz promocja zdrowego stylu życia.
8. Zmiana postaw rodziców wobec picia alkoholu przez dzieci i młodzież oraz zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców.

IV. Zadania Programu z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi:

1. **Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:**
 - a) Motywowanie osób uzależnionych do rozpoczęcia procesu leczenia i wyjścia z uzależnienia oraz kierowanie tych osób do odpowiednich instytucji;
 - b) Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego przy Urzędzie Gminy;
 - c) Finansowanie lub dofinansowanie programów terapeutycznych i pomocowych dla osób i rodzin z problemem alkoholowym;
 - d) Prowadzenie postępowania przygotowawczego w sprawach o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego skierowanie do biegłych sądowych oraz wniosków do Sądu;
 - e) Współpraca ze stacjonarnymi placówkami leczenia odwykowego.

2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- a) Informowanie o możliwości otrzymania pomocy socjalnej, psychologicznej i prawnej w przypadku pojawiającego się problemu alkoholizmu i przemocy w rodzinie;
- b) Prowadzenie i finansowanie świetlicy środowiskowej, działającej w strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Książkach, w tym prowadzenie drobnych remontów;
- c) Dofinansowanie wypoczynku połączonego z programami profilaktycznymi i socjoterapeutycznymi dla dzieci z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową;
- d) Finansowanie lub dofinansowanie szkoleń, kursów dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz nauczycieli i pedagogów szkolnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, profilaktyki uzależnień oraz wczesnej interwencji;
- e) Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych m.in. ulotek, broszur, czasopism, książek, dotyczących choroby alkoholowej i możliwości jej leczenia oraz zjawiska przemocy w rodzinie;
- f) Współfinansowanie zadania o nazwie Kujawsko – Pomorska „Niebieska Linia” Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- g) Upowszechnienie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, zwłaszcza z problemem alkoholowym;
- h) Prowadzenie lokalnych działań informacyjno – edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci;
- i) Włączenie się w ogólnopolskie akcje promujące życie rodzinne bez przemocy;
- j) Wspieranie działalności grup samopomocowych, w tym grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;
- k) Zapewnienie dostępności specjalistów przygotowanych do pracy z rodziną z problemem przemocy;
- l) Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, poprzez:

- a) Prowadzenie i finansowanie świetlicy środowiskowej działającej w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Książkach, w tym przeprowadzenie drobnych remontów;
- b) Zakup i dystrybucję materiałów edukacyjnych, w tym m.in. broszur, ulotek, gadżetów, książek o tematyce profilaktycznej w szczególności dla dzieci i młodzieży;
- c) Finansowanie warsztatów i programów profilaktycznych, w szczególności rekomendowanych dla dzieci i młodzieży;
- d) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów i psychologów;
- e) Wspieranie prospołecznych działań młodzieży przez mentorów, programów liderских i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia;
- f) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych;
- g) Tworzenie warunków zaspakajania potrzeb kulturalnych o tematyce profilaktycznej dla uczniów, rodziców, nauczycieli poprzez organizowanie i dofinansowanie lub finansowanie min. spektakli teatralnych, występów muzycznych;
- h) Wspieranie i prowadzenie działań promujących trzeźwość i zdrowy styl życia podejmowanych przez społeczność lokalną oraz dzieci i młodzież szkolną;

- i) Prowadzenie kampanii edukacyjnych organizowanych na terenie gminy mogących przyczynić się do zmniejszenia spożycia alkoholu przez młodzież i dorosłych z terenu Gminy;
- j) Organizowanie, współorganizowanie, dofinansowanie lub finansowanie przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu poprzez organizowanie imprez i zajęć o charakterze sportowym, rekreacyjnym, kulturalnym;
- k) Dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych obozów/kolonii dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy;
- l) Współpraca z policją na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych;
- m) Organizowanie lokalnych porad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym;
- n) Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej;
- o) Współpraca z lokalnymi mediami.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

5. Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno – edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych, strony i poradni internetowej oraz telefonu zaufania.

6. Zadania służące do realizacji celu operacyjnego NPZ – promocja zdrowia psychicznego - realizacja projektów i programów edukacyjnych, wychowawczych, interwencyjnych oraz profilaktycznych opartych na podstawach naukowych, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej.

- **profilaktyka uniwersalna** - obejmuje swoim zakresem m.in. poszerzenie i udoskonalenie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,

- **profilaktyka selektywna** – obejmuje swoim zakresem m.in. poszerzenie i udoskonalenie oferty i wspieranie realizacji programów wczesnej interwencji i profilaktyki selektywnej, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, adresowanych do środowisk zagrożonych, w szczególności dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją, wykluczeniem społecznym oraz osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny,

- **profilaktyka wskazująca** – obejmuje swoim zakresem m.in. poszerzenie i udoskonalenie oferty i wspieranie realizacji programów profilaktyki wskazującej o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do jednostek lub grup wysoce narażonych na czynniki ryzyka, w szczególności do osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP w sposób szkodliwy, w tym w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

V. Zadania Programu z zakresu przeciwdziałania narkomanii:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem:

- a) Rozpowszechnianie informacji teleadresowych o placówkach lub punktach zajmujących się problematyką narkomanii;

- b) Prowadzenie punktu konsultacyjnego przy Urzędzie Gminy.
- 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.**
- 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży:**
- a) Finansowanie lub dofinansowanie warsztatów i programów profilaktycznych, w szczególności rekomendowanych realizowanych w szkole na terenie Gminy;
 - b) Finansowanie lub dofinansowanie szkoleń i konferencji o tematyce związanej z narkomanią dla pedagogów szkolnych, nauczycieli, wychowawców świetlicy środowiskowej i innych pracowników instytucji zajmujących się problematyką uzależnienia;
 - c) Organizowanie, dofinansowanie lub finansowanie szkoleń, konferencji, warsztatów, spektakli informacyjno – edukacyjnych o tematyce narkomanii dla rodziców, uczniów oraz dzieci i młodzieży z terenu Gminy;
 - d) Zwiększenie wiedzy i świadomości społeczeństwa lokalnego w zakresie problematyki narkomanii, metod przeciwdziałania i walki z nią poprzez organizowanie i finansowanie kampanii edukacyjnych;
 - e) Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, w tym m.in. broszur, ulotek, gadżetów, książek o tematyce profilaktycznej w szczególności dla dzieci i młodzieży;
 - f) Organizowanie i dofinansowanie przedsięwzięć profilaktycznych promujących bezpieczny sposób spędzania czasu wolnego;
 - g) Współpraca z lokalnymi mediami.
- 4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.**

Wyżej wymienione zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii będą realizowane wg. potrzeb zgłaszanych przez różne instytucje, osoby fizyczne, innych pomysłodawców. Każdy wniosek musi być pozytywnie zaopiniowany przez GKRPA. Zadania będą realizowane w trybie ciągłym przez cały 2022 rok w ramach posiadanych środków finansowych.

VI. Realizatorzy i partnerzy programu:

- 1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – powierzenie zadania w zakresie prowadzenia świetlicy środowiskowej.
- 2. Punkt Konsultacyjny przy Urzędzie Gminy.
- 3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 4. Urząd Gminy Książki.
- 5. Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej.
- 6. Placówki oświatowe na terenie Gminy.
- 7. Gminny Ośrodek Kultury w Książkach.
- 8. Komenda Powiatowa Policji w Wąbrzeźnie.
- 9. Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie.
- 10. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Wąbrzeźnie.
- 11. Organizacje pozarządowe.

VII. Wskaźniki osiągnięcia celu

- 1. Liczba rozmów interwencyjno – motywujących przeprowadzonych przez GKRPA.
- 2. Liczba wniosków skierowanych do sądu.

3. Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy.
4. Liczba udzielonych konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym w Książkach.
5. Liczba osób uczestniczących w programach oraz w przedstawieniach profilaktyczno – edukacyjnych.
6. Liczba dzieci skierowanych do Świetlicy Środowiskowej.
7. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach.
8. Liczba zorganizowanych szkoleń.
9. Liczba rodziców uczestnicząca w szkolnych i pozaszkolnych programach/warsztatach profilaktycznych.
10. Liczba zorganizowanych kampanii społecznych na terenie Gminy.

VIII. Finansowanie Programu

1. Źródłem finansowania Programu są środki finansowe pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Zadania ujęte w programie mogą być również finansowane z opłaty naliczanej od sprzedaży hurtowej alkoholu w opakowaniach o objętości do 300 ml.
3. Plan dochodów i wydatków na realizację Programu, określa załącznik nr 1.

IX. Zasady wynagradzania Członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie za udział w jej posiedzeniach:
 - a) Przewodniczący GKRPA – 120,00 zł;
 - b) Sekretarz GKRPA – 120,00 zł;
 - c) Członek GKRPA – 100,00 zł.
2. Podstawę do naliczenia wynagrodzenia stanowi uczestnictwo w posiedzeniu GKRPA potwierdzone podpisem na liście obecności.
3. Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest kserokopia listy obecności potwierdzona za zgodność z oryginałem przez Przewodniczącego lub Sekretarza GKRPA.
4. Członkowie GKRPA będący pracownikami Urzędu Gminy Książki lub jednostek organizacyjnych otrzymują prawo do wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1 w przypadku gdy posiedzenie Komisji odbywa się poza godzinami ich pracy.
5. Członkom GKRPA przysługuje zwrot kosztów przejazdu poza teren gminy. Jeżeli wyjazd następuje przy użyciu samochodu stanowiącego własność delegowanego członka stosuje się stawki za 1 km określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy. Przejechane kilometry liczy się od Urzędu Gminy Książki do miejsca delegowanego i z powrotem.

X. Postanowienia końcowe

1. Sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych dopuszczalna jest w godzinach pracy placówek handlowych i gastronomicznych.
2. Do kontrolowania przestrzegania zasad sprzedaży alkoholu na terenie Gminy upoważnieni są:
 - 1) Członkowie GKRPA;

2) Pracownicy Urzędu Gminy.

Obowiązują zasady o wyłączeniu pracownika oraz organu określonego w rozdziale 5 Kodeksu postępowania administracyjnego.

3. Kontrolę punktów sprzedaży napojów alkoholowych można przeprowadzić raz w roku, chyba że zachodzą konieczne przesłanki, aby kontrolę przeprowadzać w trakcie trwania roku kalendarzowego więcej niż raz. W przypadku braku informacji o naruszeniu przepisów i w uzgodnieniu z Wójtem Gminy raz na dwa lata można odstąpić od przeprowadzenia kontroli.
4. Osobą odpowiedzialną za koordynację Programu ustanawia się Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Książkach.
5. Zgodnie z ustawą, wójt sporządza raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego raport dotyczy.
6. Osoba odpowiedzialna opracowuje w porozumieniu z innymi osobami Program na kolejny rok biorąc pod uwagę stopień realizacji Programu na bieżąco.

Plan dochodów i wydatków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok.

Plan dochodów – 54.612,07 zł, w tym 49.612,07 zł dochody pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz 5000 zł dochody z opłat naliczanych od sprzedaży hurtowej napojów alkoholowych w opakowaniach o objętości do 300 ml.

Plan wydatków – 54.612,07 zł

Dział 851 ochrona zdrowia

Rozdział 85153 Zwalczanie narkomanii – 2.500,00 zł

Rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi – 52.112,07 zł.

Dział	Rozdział	Grupa paragrafów	Wyszczególnienie	Plan 2022 r.
851	85153	1100	Zwalczanie narkomanii	2.500,00
851	85154	1100	Przeciwdziałanie alkoholizmowi, w tym koszty postępowania sądowego, podróże służbowe członków GKRPA, opłaty za prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego, nagrody konkursowe, warsztaty, programy, materiały profilaktyczne zgodnie z zadaniami ujętymi w programie	19.509,77
851	85154	1200	Dotacja Niebieska Linia	202,30
851	85154	1400	Wynagrodzenie członków GKRPA	4.400,00

Plan wydatków na funkcjonowanie Świetlicy Środowiskowej, działającej w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Książkach – 28.000,00 zł.

Dział	Rozdział	Grupa paragrafów	Wyszczególnienie	Plan 2022 r.
851	85154	1400	Wynagrodzenia i składki	11.000,00
851	85154	1100	Zakup usług, remont, nagrody konkursowe, zakup żywności, zakup energii, zakup usług telekomunikacyjnych, różne opłaty i składki, podatek od nieruchomości	17.000,00

W trakcie roku 2022 plan dochodów i wydatków będzie ulegał zmianie w zakresie zwiększenia planu, ale również w zakresie przeniesienia środków finansowych w uzasadnionych przypadkach między rozdziałami na potrzeby realizacji Programu. Finansowaniu podlegają zadania, których potrzeba realizacji w trakcie roku została uznana za zasadną przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2022 roku budżet na zadania ujęte w programie może zostać powiększony o opłaty naliczane od sprzedaży hurtowej napojów alkoholowych w opakowaniach o objętości do 300 ml.

